

Clubblad

van de Seniorenvereniging BNP Paribas Fortis Aalst

26ste jaargang - Nummer 104 - 4dekwartaal 2020

NIEUWS VAN DE VOORZITTER

Vrienden clubleden,

De hoop om de herfst in te gaan met wat meer perspectief op terug een normaal sociaal leven is ijdel gebleken.

En dat is echt niet om blij van te worden. De voorbije zes maanden hebben wij senioren geprobeerd om enerzijds de geldende richtlijnen – en geef toe die hakten er toch wel in bij ons allemaal – met de nodige zelfdiscipline na te leven en anderzijds toch op een of andere manier er voor te zorgen dat we toch nog wat “quality-time” konden hebben.

De meesten onder ons – zij die nog voldoende mobiel zijn – vluchtten de natuur in. Nooit werd er door senioren meer gewandeld en gefietst. Het is immers veilig voor het virus en goed voor de conditie. De tuin was voor de gelukkigen die er een hebben een toevlucht en het werk erin een zegen. Je bent er immers gezond bezig.

Daar was natuurlijk de achterkant van de medaille... Heel veel van wat wij senioren gewoon waren mocht ineens niet meer. Samen winkelen, horecabezoek, eerst onmogelijk, later heel beperkt én met mondmasker in de aanslag. Naar de bioscoop gaan, een concert bijwonen of een sportgebeuren, ja zelfs de zondagse mis voor de getrouwe kerkgangers onder ons kon allemaal niet meer en misschien nog het moeilijkste van al was : afstand houden, geen handdruk, laat staan een knuffel, dat was taboe, bijna overspel...

Frustrerend allemaal, maar wel in het besef dat zolang we het virus op afstand konden houden wij ons “rijk” mochten rekenen. Daarnaast ook de overweging dat de “actieven” in onze samenleving evenals onze schoolgaande jeugd, onze studenten met dezelfde geboden en verboden geconfronteerd werden maar daarnaast toch verondersteld werden te “blijven functioneren” was aanleiding voor ons om niet te veel te klagen en ons zoveel mogelijk te schikken in ons lot. Immers er waren er die het nog moeilijker hadden. Je baan verliezen, een eigen zaak zien kapseizen, het gebeurde elke dag en zulke drama’s werden vooral in stilte beleefd en gedragen. Om nog te zwijgen van die families die geliefden verloren door corona en die zelfs niet op een passende, serene manier konden afscheid nemen en samen rouwen. Wij deden met z’n allen dapper voort en deden ons beklag vooral in onze eigen seniorenkring.

En toch – moet het gezegd – blijft het voor onze jongeren, op de drempel van hun leven, nog het moeilijkst van allemaal. Op een leeftijd dat ze juist in die “mosselpot” van sociale contacten op school en daarbuiten zoveel nood hebben aan verrijkende ontmoetingen werd hun dat grotendeels ontzegd en de digitale wereld kan heel veel oplossen maar lieflijk elkaar nabij zijn is zoveel meer. De eerste dagen van het nieuwe academiejaar toonden nog maar eens aan dat de nood hoog is en de discipline zeker niet altijd aanwezig, wat grote zorgen baart. Zeker voor hen is het belangrijk dat in de nabije toekomst een werkzaam vaccin gevonden wordt.

Maar ik schrijf hier intussen wel voor de senioren die wij zijn. En onze vereniging is dus al een half jaar, zoals alle verenigingen, de vleugels geknipt. We mogen eigenlijk niets - alleen een wandeling of fietstocht in beperkte kring en dan nog zonder het gezellige pintje in een cafeetje onderweg... Verder geen dagtrips, geen reisjes, geen etentjes, geen lezing enz.. enz... Deze editie van ons clubblad getuigt natuurlijk ook van deze moeilijke tijden. Verslagjes van voorbije organisaties van onze club zal je hier niet in vinden. De inhoud varieert dus meer en waaiert uit naar onderwerpen die niet direct in verband staan met ons clubleven. Maar toch vinden wij het belangrijk om als bestuur samen een editie te maken, anders dan anders, maar toch naar wij hopen boeiend genoeg en dus het lezen waard.

En in de wetenschap dat hier in de nabije toekomst weinig verandering of versoepeling te verwachten is zal het zaak zijn voor ons allen om de moed er in te houden en er samen het beste van te maken. Als senioren hebben we misschien hier nog een voorbeeldfunctie als het om discipline gaat, of klinkt dat een beetje rechts-conservatief? Mekaar niet uit het oog verliezen, een telefoontje of een mailtje kan voor sommigen onder ons heel veel betekenen want als één zaak dus zeker geen “fake news” is dan is het wel het feit dat van “social distancing” naar isolement soms helemaal geen grote stap hoeft te zijn. Laat ons dus attent blijven voor die mensen die zonder veel sociaal contact in het leven staan.

Wat zeker nooit zal verboden worden is hoopvol uitkijken naar betere tijden met terug warm-menselijk contact zoals weleer. Laat ons dus optimistisch blijven, dromen mag, ja moet... En tenslotte een persoonlijke bedenking : een mooi boek kan ook in deze barre tijden een mens voor uren laten dromen en een beetje licht brengen in duistere tijden.

Aan allen veel succes gewenst in het optimist blijven. En zorgt voor elkaars gezondheid.

Harry

PERSONALIA

Nieuwe Leden

Martine VAN LIERDE uit Affligem
Patrick OTTOY en zijn echtgenote Claudine VERBRAEKE uit Herzele
Paul COPPENS en zijn partner Madeleine MEYSMANS uit Haaltert
Ann CAMU en haar echtgenoot Geert VAN MULDER uit Aalst
Vincent SABBE en zijn partner Frances GEERNAERT uit Mariakerke-Gent

Overlijdens

René SOENENS, echtgenoot van ons clublid Noëlla DE VOS overleden op 13.06.2020
Roger NEUKERMANS, vader van Guy en Jan NEUKERMANS, overleden op 30.6.2020
Annie ROBIJNS, weduwe van Benny Clocheret, overleden op 13.7.2020
Willy VERHAEGEN, echtgenoot van ons medelid Jacqueline VAN VOSSEL uit Berlare, overleden op 21.07.2020
Liliane LAUREYS, weduwe van Raf DECLERCQ, overleden op 27.07.2020
Paulette HENDRICKX, weduwe van ons medelid Marc DE BOCK, overleden op 19.09.2020

Wij delen in de rouw van de families van deze dierbare overledenen

Vieringen in het vierde kwartaal 2020

85-jarigen

Madeleine PAREYN uit Opglabeeke op 05.10.2020
Willy WAEYENBERGH uit Ottergem op 10.10.2020
Irene VERDOODT uit Erembodegem op 13.11.2020

80-jarigen

Jaak HERREMANS uit Nieuwenhove op 12.10.2020
Suzanne VEHEMANT uit Sint-Niklaas op 17.10.2020
Walter DOBBELAERE uit Denderleeuw op 03.11.2020
Rosa VAN IMPE uit Nieuwerkerken op 28.11.2020

Wij wensen deze jarigen nog vele gelukkige jaren in een goede gezondheid

50 jaar huwelijk

Orpha VAN DEN EEDEN en Walter DE CANCK uit Sint-Niklaas op 11.12.2020
Joseph VINCK en Jeanine ROELANDT uit Lede op 26.12.2020

Wij wensen hen samen nog een lang en gezond huwelijksleven

Indien u verneemt dat een lid van onze vereniging ernstig ziek zou zijn of overleden is, geef dan a.u.b. een seintje aan één van onze bestuursleden. Soms vernemen wij dat in de club veel te laat of zelfs helemaal niet.

Ook indien we huwelijks- of geboorteverjaardagen zouden vergeten zijn geef ons dan een berichtje.

Informeer ons ook zeker indien u van adres en/of mailadres verandert !!!

"MERITS & BENEFITS" WIJZIGT NAAR "CORPORATE BENEFITS"

De directie van BNP Paribas Fortis heeft ons op de hoogte gebracht van haar beslissing om het contract met Merits & Benefits stop te zetten. Gezien de wettelijke vooropzeg van één jaar zal de overeenkomst eindigen op 30 april 2021.

Een nieuw contract werd onderschreven met **Corporate Benefits**. De aanbiedingen van deze maatschappij zijn praktisch dezelfde als bij Merits & Benefits.

Per afzonderlijke mail zult u binnenkort twee documenten betreffende Corporate Benefits vinden :

- een flyer met de logo van de meewerkende bedrijven en
- de te volgen procedure om in te loggen en de mogelijkheid om de toepassing te op smartphone of tablet.

Corporate Benefits werkt enkel digitaal ! De leden welke geen internetverbinding hebben kunnen van deze service dus niet genieten.

Enkele aandachtspunten :

- Enkel leden in het bezit van een e-mailadres kunnen van dit nieuw aanbod gebruik maken. Dit kan een uitgelezen moment zijn uw leden welke over geen internet beschikken, kennis te laten maken met de 'digitale wereld'.
- Nieuwe leden van een ASV zullen enkel toegang krijgen tot de site van Corporate Benefits.
- De huidige leden (tot eind april 2020) kunnen zich ook registreren op deze nieuwe site én tevens nog gebruik maken van de site Merits & Benefits (tot 30 april 2021).
- Leden welke lid zijn van meer van één ASV hoeven zich slechts éénmaal te registreren ! De maandelijkse update voor het secretariaat van de Koepel is niet meer nodig !
- De bank zal elk jaar in de maand juni een nieuwe activeringscode aan de Koepel mededelen.

De code voor het eerste jaar is **JnToTrLe**. De Koepel zal op haar beurt deze nieuwe activeringscode naar de verschillende ASV's doorsturen om aan de aangesloten leden bekend te maken.

- **De leden zullen zich, aan de hand van deze nieuwe code, opnieuw moeten registreren ongeacht hun initiële aansluitingsdatum bij Corporate Benefits.**

TER HERINNERING : TUSSENKOMST VAN DE BANK IN DE BEGRAFENISKOSTEN

De Koepel herinnert u graag aan een vaak vergeten voordeel voor ex-werknemers van de Bank. BNP Paribas Fortis verleent immers een financiële tussenkomst bij overlijden van een medewerker die met pensioen is of met vervroegd vertrek. De begunstigde van de begrafenisvergoeding is de persoon die bewijst dat hij de begrafenis kosten betaald heeft.

De vergoeding bedraagt maximaal 500 € (niet geïndexeerd).

Als de betaalde begrafenis kosten lager liggen dan dat maximumbedrag, is de vergoeding gelijk aan het bedrag van de werkelijk betaalde kosten.

De betaling gebeurt in eenmaal de maand na ontvangst van de drie te leveren documenten :

- * kopie van het uittreksel uit de overlijdensakte
- * kopie van het bewijs van betaling van de begrafenis kosten
- * kopie van de identiteitskaart (recto-verso) van de begunstigde

Vergeet niet het rekeningnummer te vermelden waarop deze vergoeding dient gestort te worden.

De vergoeding is niet onderworpen aan een sociale bijdrage voor de werknemer en evenmin aan bedrijfsvoorheffing en is strikt voorbehouden aan overleden personen die bij de bank hebben gewerkt en hun loopbaan daar hebben voltooid.

DENDERMONDS WOORDENBOEK (deel 1)

Bij onze laatste samenkomst in november 2019 hebben wij beroep gedaan op Jan Louies die ons een beetje wegwijst heeft gemaakt in het Aalsters dialect. Aangezien alle activiteiten afgelast zijn willen we jullie langs deze weg ook enkele Dendermondse termen aanleren. Hieronder beginnen we bij de 5 eerste letters van het alfabet. Veel leesplezier en tot een volgende keer voor het vervolg.

Agnes Dierickx

Dèrremons oekske

A

Aafd' â vast : hou je vast, wees gewaarschuwd ("aafd' â vast on de takke van de buëme")

Achterwoëres : vroedvrouw

Afkambiële : afwerken, afhandelen ("â zal 't wel afkambiële téige mèire")

Anteklaa : persoon die alles moet aanraken of vasthouden ("daddis toch nen anteklaa")

B

Baispèirt : schommelpaard, hobbelpaard

Battaklang : zootje, rommel ("â-j-is d'r mè giël zannem battaklang")

Bibberong : zuigfles, fopspeen (ook "sjokker, tutter")

Blagozje : opschepperij, bluf ("blagozje verkuëpe" – "blagéire")

Blandzjak : kauwgom (ook "langen oësem")

C

In ons schuën Dèrremons ave m'n ons ni béizeg mè waurde die beginne met "c". 't Is azuë al moejelaik genoeg.

D

Dèdder : slap, flauw ("ne slappen dèdder" – slappeling)

Dèssing : rammeling, pak slaag ("â-j-éi d'r een goei dèssing g'at" – ook "doeffeling")

Djompel : sukkel ("op den djompel zain")

Drouiluës : draaierig, duizelig

Druëgpisser : gluiperd, geniepigaard, heimelijk persoon

E

Eimellichte : bliksemen, hemellichten (ook "wéirlichte")

Ékstremènt : instrument, muziekinstrument

Èmachtege : hebberig, hebzuchtig ("nen émachtege")

Èrrewèrre : geharrewar

Euske : gemak, toilet, wc ("â zitj op 't euske")

IN 2020 VALT DE 14DE ZONDAG VAN HET JAAR OP 18 OKTOBER !

Ik begrijp, beste lezer, dat je bij het lezen van deze titel de vraag stelt welk virus zich van mij meester gemaakt heeft om deze bewering toe te vertrouwen aan dit clubblad. Misschien zijn er bij de wielersportliefhebbers onder ons toch enkele die "de 14de zondag van het jaar" herkennen als de datum waarop de Ronde van Vlaanderen betwist wordt. Inderdaad deze wielersportdag heeft in de internationale wielersportkalender een vaste plaats veroverd op de 14de zondag van het jaar en wordt dus meestal betwist begin april, en soms einde maart. Dit jaar echter is geen normaal jaar en het doet dan ook ietwat vreemd aan om een voorjaarsklassieker te zien plaatsvinden in het najaar. Binnenkort zullen we dus getuige zijn van een atypische "Vlaanderens Mooiste".

Deze wedstrijd heeft een sterke binding met onze provincie Oost-Vlaanderen en meer bepaald met onze regio. Naast enkele sportieve items wil ik in deze bijdrage dan ook deze elementen belichten aan de hand van enkele wetenswaardigheden.

De eerste Ronde van Vlaanderen (RvV) werd georganiseerd in 1913. Enkel van 1915 tot en met 1918 werd deze wedstrijd niet verreden wegens de 1ste wereldoorlog. Opmerkelijk is dat tijdens de 2de wereldoorlog deze wedstrijd wel georganiseerd werd.

De startplaats was in het begin meestal in Gent maar in 1977 slaagde Sint-Niklaas erin om tot 1997 de start te organiseren. In 1998 verhuisde de start naar Brugge en in 2017 naar Antwerpen.

Meerbeke organiseerde de aankomst van 1973 tot en met 2011, waardoor de Muur van Geraardsbergen en de Bosberg vaak beslissend waren. In 2012 verhuisde de aankomst naar Oudenaarde.

Het feit dat Meerbeke erin slaagde de RvV op haar grondgebied te laten aankomen had veel te maken met de figuur van Louis Hemmeryckx, adjunct-directeur van de Generale Bank in Zetel Aalst.

De wielersport lag hem nauw aan het hart en hij had goede connecties met de Belgische Wielrijdersbond (BWB). Hij werd dan ook door velen "Louis Vélo" genoemd.

Het was dan ook in deze periode dat de Generale Bank hoofdsponsor werd van de RvV. In 1995 echter nam KBC de rol van hoofdsponsor over.

Vier landgenoten slaagden erin de RvV driemaal te winnen : Achiel Buysse (Wetteren), Eric Leman (Ledegem), Johan Museeuw (Varsenare), en Tom Boonen (Mol). De Italiaan Fiorenzo Magni en de Zwitser Fabian Cancellara lukten dit ook, en Magni zelfs als enige drie jaar op rij in 1949, 1950 en 1951.

Er zijn verschillende renners uit onze streek die de RvV gewonnen hebben : Frans Bonduel (Sint-Gillis-Dendermonde 1930) Michel D'Hooge (Zele 1937) Edgard De Caluwé (Ninove 1938) Sylvain Grysolle (Wichelen 1945) Emiel Faigaert (Sint-Martens-Lierde 1947) Fred De Bruyne (Berlare 1957) en Peter Van Petegem (Brakel 1999 en 2003)

De laatste jaren kennen wij de RvV als een zware wedstrijd met een 15-tal hellingen in de Vlaamse Ardennen. Dit is niet altijd zo geweest. In de beginjaren beklommen de renners slechts een 3-tal hellingen. De "gewone wegen" waren immers in een niet te beste staat zodat de koers zo al zwaar genoeg was. Het is pas vanaf de jaren 60 dat men de hellingen en smalle wegen begon op te zoeken om de koers wat lastiger te maken. Dit was nodig omdat in die periode veel slechte wegen een laag beton of asfalt kregen. Verschillende kasseistroken zijn intussen beschermd als monument zoals de Paddestraat in Velzeke. Deze worden dan ook bijna bij elke editie opgezocht.

Ook het materiaal heeft een geweldige evolutie ondergaan. Nu schakelt men elektronisch, staat alles in het teken van aerodynamica en zijn de fietsen uitgerust met schijfremmen. Tijdens de 2de wereldoorlog bijvoorbeeld was er van een versnellingsapparaat nog geen sprake en reed men met een achteras met twee tandwielen. De renners moesten dus afstappen en hun achterwiel draaien om van versnelling te veranderen.

Enkele opmerkelijke feiten zijn ook vermeldenswaardig.

Briek (Albéric) Schotte zette een recordreeks neer met 20 opeenvolgende deelnames van 1940 tot en met 1959. Hij won de Ronde 2 maal namelijk in 1942 en 1948. Bij zijn laatste deelname was hij bijna 40 jaar. Na een kaderbreuk moest hij opgeven. In het moderne peloton zou een renner nu binnen de minuut gedepanneerd zijn met een reservefiets.

Rik Van Steenberghe was de jongste winnaar ooit, hij won op 19-jarige leeftijd de Ronde in 1944, in 1946 won hij de Ronde een tweede keer.

Op 5 april 1998 won Johan Museeuw voor de derde keer de RvV, maar 's morgens was er een drama gebeurd aan het oprittencomplex van de E40 te Aalst. Rudy Dhaenens, ex-wereldkampioen werd zwaargewond bij een ongeluk op weg naar Meerbeke waar hij commentaar zou leveren voor Eurosport. Hij overleed een dag later.

Claude Criquelion was de eerste Waal die de Ronde kon winnen namelijk in 1987. Het was wachten tot 2017 om de tweede Waal als winnaar te mogen verwelkomen namelijk Philippe Gilbert.

Dit jaar, op 31 mei 2020, overleed de winnaar van de Ronde in 1952 Roger Decock. Hij was de oudste nog levende winnaar. Nu is de Fransman Jean Forestier de oudste nog levende winnaar. Hij won de Ronde in 1956 met aankomst in Wetteren.

Bij het op zoek gaan naar een goede zin om dit artikel af te sluiten maak ik mij plots de bedenking dat dit een artikel zou worden zonder Eddy Merckx te vermelden. Eddy won de Ronde in 1969 en in 1975. Merckx zou Merckx niet zijn mocht dit niet op een indrukwekkende wijze gebeurd zijn. In 1969 demarreert hij in Vollezele op 73 km van de aankomstlijn in Gentbrugge. Zijn ploegleider Driessens vreest dat deze poging slecht zal aflopen en probeert hem van gedacht te doen veranderen maar dit lukt niet. Merckx wint uiteindelijk met 5'36 op Gimondi en 8'08 op Bitossi die derde eindigt.

In 1975 ontsnapt Merckx op de Oude Kwaremont op 104 km van de aankomst in Meerbeke. Enkel Frans Verbeeck is in staat om Merckx te volgen tot Eddy met een demarrage aan de kerk van Denderwindeke het lot van Verbeeck bezegelt die nog 13 seconden verliest. De rest volgt op meer dan 5 minuten. Aan de micro van Fred De Bruyne spreekt Verbeeck de intussen legendarische woorden : "ik weet niet wat dat is Fred, hij rijdt vijf kilometer per uur rapper dan wij".

In de Ronde van 1969 moesten "slechts" 4 hellingen beklommen worden, in die van 1975 reeds 8.

Tot op vandaag is Merckx er nog altijd van overtuigd dat het profiel van de Ronde zoals ze de laatste jaren gereden wordt met al die hellingen en kasseistroken hem beter zou liggen dan in zijn tijd. We geloven hem !

Ik wens aan alle wielervrienden een spannende en deugdlopende Ronde van Vlaanderen toe en mocht Mathieu Van der Poel er ooit in slagen om te winnen dan zou hij de enige zijn die samen met zijn vader de Ronde gewonnen heeft. Vader Adri won immers in 1986.

Stiekem hoop ik toch op winst van een landgenoot dit jaar en waarom niet iemand uit onze streek, er zijn enkele kandidaten !

Hugo De Troyer

ONS BEZOEK AAN TRAIN WORLD

Tijdens ons bezoek aan het Belgisch treinmuseum van de NMBS hebben we van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook de tentoonstelling van enkele werken van Paul Delvaux te bezichtigen.

Hieronder enkele foto's van de tentoongestelde werken.
Georges Vignoble

DE IEPERSE VESTINGEN

Beste leden,

Ik was onlangs bij de Last Post aan de Menenpoort in Ieper om de gesneuvelden te eren die hun jong leven hebben gegeven en daardoor onze en ook huidige generatie betere levenskansen hebben bezorgd ! Het is verbazingwekkend hoeveel verschillende nationaliteiten hierbij zijn gesneuveld !

Wij en onze volgende generaties mogen dat vooral niet vergeten!

Het viel mij op dat de Menenpoort op een strategische plaats werd gebouwd en was benieuwd naar de omgeving daarrond!

Door de Coronatoestanden konden en mochten we dit jaar niets organiseren en ik dacht mijn steentje hierdoor bij te dragen en jullie hiermee in ons blad wat aangename lectuur en leesplezier te bezorgen !

Veel leesgenot,

Johan

IEPERSE VESTINGROUTE | ZWERNEN TUSSEN STENEN, GROEN EN WATER

DE VESTINGROUTE

De vestingroute ontsluit de mooiste plekjes op de vestingen rondom de volledige stadsrand, van hoog op de wallen tot laag langs de grachten. De route verkent ook de verdwenen vestingen in het noorden en het noordwesten van de stad. Je kan de wandeling starten via vijf instappunten (zie wandelkaart). De infopanelen langs de route vertellen over de 10 eeuwen geschiedenis van het vestinglandschap en haar typerende natuur.

De route is in totaal 4,5 km lang, goed voor 2 uur wandelplezier. Je kan ook een deel van de route verkennen, of je kan de route uitbreiden met drie prachtige deelgebieden: het Ketelkwaad en Hamiltonpark ten westen van de Majoorgracht, het oostelijk gelegen Hoornwerkpark en de Verdrongen Weide ten zuiden van de stad.

DE IEPERSE VESTINGEN

De vestingen van Ieper horen tot de best bewaarde van ons land. Ze ontstonden zowat tien eeuwen geleden. Ieper ontwikkelde zich als woonkern uit een versterkte herenhoeve langs de bevaarbare Ieperlee. Vanaf de 11de eeuw nam de actieve bevolking razendsnel toe. Ieper werd de meest succesvolle lakenstad van Vlaanderen, het Ieperse laken werd over heel Europa verhandeld.

De eerste vestingen bestonden uit grachten en opgeworpen aarden bermen, bezet met palissades (houten staken). De stadspoorten waren gebouwd uit rode ijzerzandsteen, afkomstig van de West-Vlaamse heuvels. Eind 14de eeuw werden de stadswallen versterkt met stenen muren en stevige torens.

Vanaf 1678 liet de Franse vestingingenieur Vauban de vestingen ombouwen tot een enorm complex van wallen en muren, brede grachten, eilanden, voorversterkingen en moerasgebieden. De Ieperse vestingen werden groter dan de stad zelf die ze moesten beschermen. Na periodes van aftakeling en herstel in de tweede helft 18de eeuw, ondergingen de vestingen een volledige renovatie onder het Nederlandse bewind (1815-1830).

In 1853 schafte de Belgische regering de militaire functie van de vestingen af. Alle voorversterkingen werden gesloopt en vele grachten opgevuld. Van de hoofdwal verdween enkel het noordelijke en noordwestelijke deel. Vanaf 1860 werd het overgebleven vestinglandschap omgevormd tot het schitterende parkgebied van 40 hectare dat we vandaag nog kennen.

De vestingen vormen nu een groenblauwe krans van natuurrijke parken en grachten rondom de historische binnenstad. Er ontwikkelden zich bijzondere biotopen, even gevarieerd als het vestinglandschap zelf. Infopanelen informeren over de planten en dieren die leven op de vestingmuren, in de brede grachten en de oevers, de graslanden en houtkanten. Precies die combinatie van een authentiek gebleven historische omgeving met een natuurrijk parklandschap maken de Ieperse Vestingen zo uniek.

VIJF INSTAPPUNTEN

Je kan de Vestingroute aanvatten via vijf instappunten: vijf bijzondere sites, telkens met gratis parking in de omgeving.

A. De Poternebrug langs de Leopold III-laan, verbindt de hoge wal over de Kasteelgracht met het Hoornwerkpark. Vrije randparking langs de Leopold III-laan.

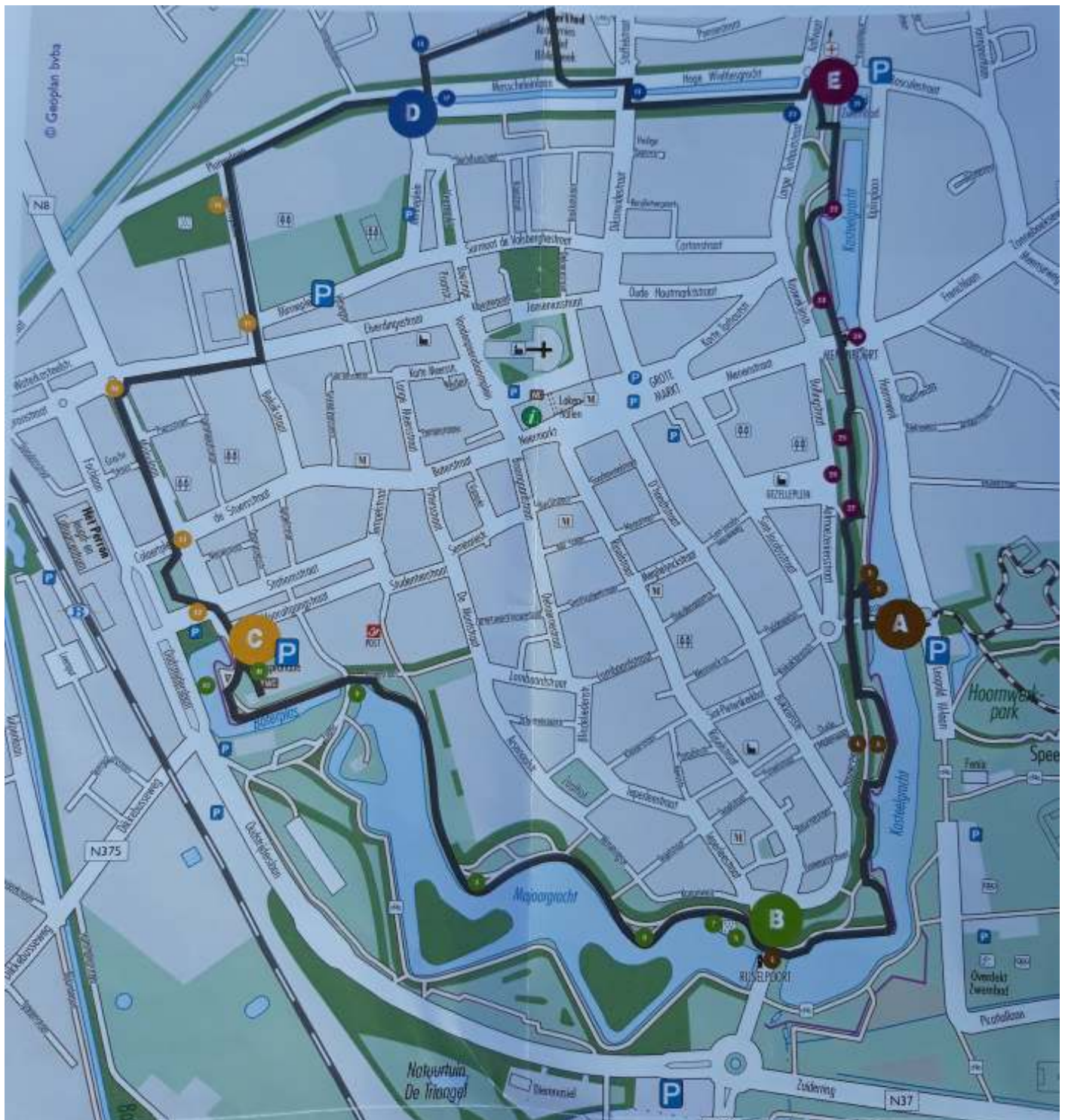
B. De Rijselpoort is het zuidelijke hoogtepunt op de Vestingroute, letterlijk en figuurlijk. Van hieruit bereik je vlot de Verdrongen Weide. Vrije randparking Rijselsepoort en Oudstrijderslaan.

C. Vanuit de Esplanade, nabij het Kruitmagazijn, C ontdek je zowel de hoge wal langs de Boterplas als de stadsontwikkeling op de verdwenen vestingen. Vrije randparking Esplanade, Colaertplein of Oudstrijderslaan.

D. De Lage Wieltjesgracht bij kruispunt Masscheleinlaan/ D Plumerlaan/Minneplein vormt de verrassende overgang van de verdwenen vestingen naar de Kasteelgracht. Vrije parking Minneplein.

E. Langs het gewezen openluchtzwembad wandel je op E een hellend pad naar de prachtige vestingwal langs de Kasteelgracht. Vrij parkeren langs de Basculestraat en Hoge Wieltjesgracht

A. Instappunt Poternebrug A (tot Rijselpoort: 1 km)

Steek vanuit de Leopold III-laan de Poternebrug over naar de hoge vestingmuur. Net voor de poternegang doorheen de muur en de wal, stap je rechtsaf langs de muur, op de passerelle over het water, naar de Poternetrap. Zo kom je meteen op de hoge wal. Je wandelt linksaf op het pad.

1. Bastion, tenaille, poterne

Vauban bouwde de Ieperse vestingmuren om tot een gebastioneerde vesting. Bastions zijn vooruitspringende vijfhoekige versterkingen. Vóór de courtine of middenwal tussen twee bastions ligt de tenaille. Op dit vooreiland lag oorspronkelijk een hoge aarden berm om kanonkogels op te vangen. Via trappoternes (tunnelgangen) binnen in de uitspringende - ronde rand van het bastion (het 'oreillon') kon men de bootjes bereiken om naar de overzijde te varen of ervan weg te vluchten.

2. Klein glaskruid en muurviolier

Op de vestingmuren langs de passerelle groeien typische muurplanten. De meest talrijke soort is hier het klein glaskruid. Deze kalkminnende plant komt oorspronkelijk uit Zuid-Europa en vond op de traditionele kalkrijke mortel een geschikte groeiplaats. Op het bastion aan de andere kant van de poternebrug groeien honderden planten muurviolier, die - in de lente prachtig geel bloeien. Deze zeldzame muur plant kon gered worden tijdens de restauratiewerken van 1991/1992.

3. Cavalier of (schiet)kat

Zo heet de vrijstaande, hoge opstelplaats voor geschut boven op de wal. Hier bestaat die uit een verhoogde aarden platform boven op het bastion. Op de cavalier of kat stond het zware geschut waarmee de vijand frontaal bestookt werd. Onder deze cavalier, in de aarden wal van het bastion, bevinden zich drie souterrains of kazematten: grote bomvrije ruimtes die gebruikt werden als kazerne, slaapzaal, opslagplaats of wapenplaats. De Ieperse souterrains bleven intact bewaard.

4 Kazematten Houten Paard

In de drie ondergrondse souterrains van het Houten Paard (met elkaar verbonden gangen van 30 meter lang en 6 meter breed) kwamen de Ieperlingen schuilen tijdens de beide wereldoorlogen. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden ze door de Britse troepen ingericht als commandopost, hospitaal, drukkerij, schuil- en slaapplek. Deze souterrains of kazematten zijn genoemd naar het 'houten paard', een eeuwenoud foltertuig voor militairen die zich hadden misdragen.

4 Brouwerij de kazematten

Sinds 2014 is de kleinschalige stadsbrouwerij 'De Kazematten' gevestigd in deze souterrains. Hier worden Ieperse streekbieren gebrouwen: Wipers Times 14, Wipers Times 18 en Grottenbier. Mits reservatie kunnen groepen de brouwerij bezoeken en de bieren degusteren. Info en reserveren: Houten Paard 1, 8900 Ieper, info@kazematten.be, tel. 057 388 021. Elke zaterdagmiddag Nederlandstalige rondleidingen om 15u en 17u. Engelstalige rondleiding om 16u.

5 Rijselpoort

Dit is de enige stadspoort waarvan originele 14de-eeuwse ruimtes bewaard bleven: het poortwachtershuis (oostkant) en de saskamers (westkant). Vanuit de saskamers werd, nog tot eind de vorige eeuw, de waterhuishouding van zowel de Majoorgracht als de Ieperlee geregeld via schotbalken. In het poortwachtershuis verbleven de poortwachter en zijn militie. Al wie de stad in of uitkwam werd streng gecontroleerd, wie koopwaar meevoerde, moest cijns (belasting) betalen. Tijdens de Eerste Wereldoorlog bevond zich hier de commandopost van Maarschalk Plumer.

B. Instappunt De Rijselpoort (Tot Esplanade: 1,2km)

6 Britse begraafplaats

Op de hellende oevers nabij de Rijselpoort ligt een kleine Britse militaire begraafplaats uit de Eerste Wereldoorlog, Ramparts War Cemetery. Er rusten 197 militairen: 158 Britten, 10 Canadezen, 11 Australiërs, 14 Nieuw-Zeelanders, onder wie tien Maori. De meeste stierven tijdens hun overbrenging van het front naar de hospitalen in de stad en werden hier begraven.

7 Majoorgracht

Majoorgracht' is de wat misplaatste vertaling van de Franse naam 'Fossé Majeur', de 'Grote Gracht'. Het is de enige vestinggracht die haar oorspronkelijke structuur behield zoals Vauban ze rond 1680 ontworpen had. In de brede hoeken liet Vauban twee eilanden aanleggen als voorversterking. Beide worden nu met rust gelaten als natuurgebied. Het derde eiland, met brasserie-restaurant Pacific Eiland, dateert uit de Spaanse periode (rond 1640). Op het water en langs de oevers kan je hier mooie vogels waarnemen: blauwe reiger, fuut, aalscholver, meerkoet, waterhoen en wilde eend. Met wat geluk betrap je de oeverloper of de schitterende ijsvogel, die vaak nabij de eilanden vertoeft.

8 Leeuwentoren en Predikherentoren

De Leeuwentoren en de Predikherentoren maken deel uit van de 14de-eeuwse vestingen. In de Franse tijd werden de torens verlaagd en omgebouwd als geschutplatform. De Leeuwentoren dankt zijn naam aan zijn stevigheid: de muren zijn 2,4 meter dik. Een gemetselde tunnelgang door de aarden wal verbindt de toren met de binnenstad. Onderaan de smalle boogschuttervensters werd een ronde opening gemaakt om er de eerste primitieve kanonbuizen te plaatsen. De Predikherentoren is genoemd naar het (verdwenen) Predikherenklooster dat hier tegen de vestingen aan lag.

9 Bellepoort - Tempelpoort

Vauban bouwde de Bellepoort in 1683, als één van de vier stadspoorten eind de 17de eeuw. Bij de toegang lag een ophaalbrug en daarachter een bespijkerde poort. De Bellepoort verving de 13de-eeuwse Tempelpoort die meer noordelijk lag, op de huidige doorsteek naar het postgebouw en de binnenstad. De Bellepoort werd pas in 1896 afgebroken, omdat ze minder belangrijk was voor het doorgaand verkeer. Tot 1865 moest men er nog 'cijns' betalen om koopwaar naar of buiten de stad te voeren.

10 Boterplas

Ten westen van de stadsmuren lagen in de 17de en 18de eeuw uitgestrekte moerassen en voorversterkingen: de hoornwerken van Belle en van Elverdinge. Gedurende de tweede helft van de 18de eeuw werden ze verwaarloosd en raakten in onbruik, maar tussen 1815 en 1830 liet de Nederlandse overheid de hoornwerken herstellen. Na de definitieve demping van muren, grachten en wallen vanaf 1853, kwam hier ruimte vrij voor het spoorstation en nieuwe stadsontwikkeling.

11 Esplanade en kruitmagazijn

De Esplanade ontstond als open ruimte tussen de 14de-eeuwse vestingmuren en de nieuwe stadswal van Vauban (rond 1680). Het plein diende voor militaire parades en de bouw van een kruitmagazijn. Men kon er 75.000 kilo buskruit in opslaan. De muren van het gebouw zijn 2,5 tot 3 meter dik. Tussen het dak en het tongewelf werd een buffer van leemaarde aangebracht om granaatinslagen te dempen. Dit kruitmagazijn werd in 1817 door het Nederlandse leger herbouwd op de fundamenteën van het oorspronkelijke Franse gebouw. Het hield stand tijdens de Eerste Wereldoorlog en werd op historisch correcte wijze gerestaureerd in 1987. Dit beschermd monument valt enkel te bezoeken onder begeleiding van een gids.

C. Instappunt Esplanade (tot Lage Wieltjesgracht: 1,35 km)

12 Vesting wordt spoorcomplex

In 1853 werd de vestinggordel doorbroken om het nieuwe spoorwegstation te kunnen bereiken. Het station werd gebouwd op de 'vaste grond' van een voorversterking nabij de Boterplas. De spoorweg verloor Ieper uit zijn isolement en zorgde voor wat economische ontwikkeling. Op de gedempte vestinggracht werd een openbaar park aangelegd, als fleurig onthaal voor de reizigers. Rondom het park rezen hotels, cafés en winkels op. De fontein in het park werd na de Eerste Wereldoorlog geschonken door de Franse kuststad Le Touquet, waar het Ieperse stadsbestuur tijdens de oorlog een schuilplaats had gevonden.

13 Boulevard en herenhuizen

Door het slopen en dempen van de vestingen in het noordwesten, kwam er heel wat ruimte vrij. De stad koos voor de ontwikkeling van nieuw woongebied, vanaf de Boterplas tot aan de Elverdingestraat. De ligging aan de rand van de stad nabij het nieuwe station, lokte kapitaalcrachtige bouwheren aan. De Boulevard Malou en het Colaertplein werden de chicste woonbuurt van de stad, met bomenrijen langs de brede laan. Na de oorlog werden de huizen hersteld in dezelfde eclectische bouwstijl.

14 De verdwenen Elverdingepoort

Deze stadspoort ontstond begin de 13de eeuw, maar werd rond 1633, samen met de Boezingepoort, door de Spanjaarden dichtgemetseld. Ieper was één grote soldatenstad geworden en de bestuurders wilden een strengere controle op alle verkeer. Wie naar Boezinge, Elverdinge of richting Veurne wilde, kon de stad enkel nog verlaten via de Diksmuidepoort. Tot rond 1860 dienden de afgesloten poortruimtes als opslagmagazijn voor het leger.

15 Gevangenis, Barbelhof, Minneplein

Het noordwestelijke deel van de vrijgekomen vestingruimtes werd gebruikt voor de bouw van een nieuwe, 'moderne' gevangenis naar Engels model. Na de oorlog werd de gevangenis naar het originele model herbouwd. Op de huidige campus van het Gemeenschapsonderwijs lag er tussen de 14de-eeuwse vestingen en de Vaubanvesting een open ruimte: het 'Barbelhof' (Barbel is variatie voor Sint-Barbara), een oefenplein voor de schuttersgilden. Onder Nederlands bewind (1815-1830) werd het plein vergroot doordat de noordelijke vestingwal tijdens renovatiewerken was opgeschoven. De ruimte werd een militair oefenplein: 'Plaine d'Armes'. De Ieperlingen maakten er spottend 'Plaine d'Amour' of 'Minneplein' van. Toen de bevolking vanaf 1919 naar de vernielde stad terugkeerde, bouwde men op dit Minneplein een barakkendorp. Rond 1950 kreeg het open plein een nieuwe bestemming als Koninklijk Atheneum, de huidige Gemeenschapsschool, en voetbalveld.

16 De eerste drinkwatervoorzieningen

Aan het eind van de 19de eeuw kreeg Ieper een moderne drinkwatervoorziening. Op de gedempte vestinggronden bij de vroegere Elverdingepoort werd een filterinstallatie gebouwd met een reservoir, een stoompomp en een watertoren. Een netwerk van gietijzeren buizen verdeelde het water in de stad. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de ruimte ingenomen door de Britse begraafplaats Ypres Reservoir Cemetery. Tussen 1924 en 1926 werden twee nieuwe drinkwaterzuiveringstations in gebruik genomen nabij de Ieperse stadsvijvers Zillebekevijver en Dikkebusvijver.

D. Instappunt Lage Wieltjesgracht (tot Openluchtwembad: 0,67 km)

17 Slachthuis en Wieltjesgrachten

Tussen 1853 en 1860 werden de muren en wallen langs de noordkant volledig gesloopt. In 1860-'62 werd een stedelijk slachthuis opgetrokken op de site van de gesloopte Boezingepoort, aan de noordzijde van de Veemarkt. Na de Eerste Wereldoorlog werd het slachthuis heropgebouwd. In 1986-1988 werd het gesloten en gesloopt, op de directeurswoning na. De site werd omgevormd tot een hotel-restaurant. De brede vestinggracht werd gedeeltelijk gedempt en herleid tot een smalle gracht, zodat het vestingwater tot aan de Ieperlee kon doorvloeien. Zo ontstonden de beide Wieltjesgrachten aan weerszijden van de Diksmuidestraat. De bermen werden naar aloude traditie beplant met notelaars, de Ieperlingen 'sloegen' hier de walnoten uit de bomen.

18 De Ieperlee

De Ieperlee bleef tot rond 1600 bevaarbaar tot in de binnenstad. Al vanaf de 17de eeuw werd ze gedeeltelijk overweld, een proces dat liep tot eind de 19de eeuw. Via de wandelbrochure "Op stap 'op' de Ieperlee" ontdek je deze overweldde stadsrivier. Achter het muurtje langs de Weverijstraat komt de rivier weer bovengronds. Van daar loopt de bedding naar het kanaal Ieper-IJzer.

19 Diksmuidepoort en de Neerstad

Op deze plaats stond het grote complex van de Diksmuidepoort. Via een tunnel kwam men in de 'Basseville' of Neerstad terecht, de militaire versterking rond de haven op het kanaal Ieper-IJzer. Nadat alle verdedigingswerken gesloopt waren, bouwde men er een gasfabriek en een metaalfabriek, die tussen 1930 en 1960 uitgroeide tot het belangrijkste Ieperse bedrijf: Picanõl. Begin de 21ste eeuw werd het verlaten fabriekscomplex omgebouwd tot campus de Neerstad, met onder meer de stedelijke bibliotheek, archief en kunstacademie.

20 Zorgfuncties langs de stadsrand

Vlakbij ligt het huidige Woon- en Zorgcentrum "Huize Wieltjesgracht" op het terrein van het vroegere Onze-Lieve-Vrouwziekenhuis. Dit 'hospitaal' stond voor de Eerste Wereldoorlog op de Grote Markt, waar nu het gerechtsgebouw staat, maar verhuisde na de oorlog naar deze plaats. Na de verbouwing tot zorgcentrum bleef de mooie, neoclassicistische voorgevel bewaard. Deze plaats was altijd al verbonden met de zorg voor zieken en hulpbehoevenden. In de middeleeuwen bevond zich hier het ruime klooster van de Franciscanen. Vanaf 1850 werd er een "Krankzinnigengesticht" gebouwd, in die tijd een grote vernieuwing.

21 Het voormalige openluchtwembad

Op het rond punt stond de Torhoutpoort, waar de eeuwenoude weg naar Torhout en Brugge doorheen liep. Aan het einde van de Kasteelgracht ligt het voormalige openluchtwembad. Dit zwembad was in gebruik tot 2001. Vele generaties Ieperlingen leerden er zwemmen en genoten er van de zomer. De eerste versie van het zwembad ontstond in 1885 als zwemdok voor het leger. Voor vele militairen betekende een zwembeurt ook hun enige wasbeurt. In 1928 werd een totaal nieuw zwembad gebouwd, voorzien van een betonnen bassin en kleedhokjes. De zwemkom werd in 1937 verbouwd tot een Olympische zwembad van 50 meter. In 2001 werd het om hygiënische en financiële redenen gesloten.

E. Instappunt Openluchtwembad (tot Poternebrug: 0,85 km)

22 Bastion, saillant, cavalier

Het meest vooruitstekende punt van het bastion of bolwerk is de 'saillant'. Deze kwetsbare plaats werd met natuursteen versterkt. Nu kunnen we over de vestingmuur heen kijken - naar het omliggende landschap. Toen Ieper nog een militaire vesting was, lag er bovenop de muur een aarden berm, waar de soldaten zich achter konden verschuilen. Tijdens de omvorming tot publiek parkgebied werden de aarden bermen verwijderd om de wandelaars vrij uitzicht te geven. Ook andere militaire onderdelen van de vesting werden rond 1860 afgegraven.

23 Bomen op de vestingen

Vestingen werden altijd beplant met bomen. Men koos voor hoogstammige soorten die hout opleverden voor allerlei militaire doeleinden. Bovendien dienden bomen als scherm om de doorkijk naar de stad te verhinderen: de rook van de kanonnen en musketgeweren bleef tussen het gebladerte - hangen. Toen de Ieperse vestingen rond 1860 een wandel park werden, plantte men ook decoratieve, exotische soorten aan. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden alle bomen op - de vestingen vernield, op drie exemplaren na. De monumentale, veelstammige kastanjeboom nabij de Menenpoort is er één van. Hij stond er al voor 1914, wist zich te herpakken en overleefde ook de Tweede Wereldoorlog, toen de Ieperlingen brandhout hakten op de vestingen. In 1947-1948 werd het bomenbestand definitief hersteld.

24 Menenpoort

De Menenpoort is het belangrijkste Britse herdenkingsmonument voor de Eerste Wereldoorlog in ons land. De poort is gebouwd op de plek van de 18de-eeuwse Antwerpenpoort, afgebroken rond 1853. Vier jaar lang trokken de Britse troepen doorheen deze plek van Ieper naar het front. In de muren werden de namen van 54.896 militairen gebeiteld die vóór 15 augustus 1917 gesneuveld zijn, maar geen gekend

graf hebben. De Menenpoort werd in 1927 ingehuldigd. Elke avond wordt er om 20u de Last Post geblazen.

25 Verftuin

In de verftuin worden planten gekweekt die eeuwenlang gebruikt werden voor het verven van het Ieperse laken. In de - plantenkuipen vind je achtereenvolgens (vanaf de Menen poort): verfkamille (geel tot oranje uit de bloemen), verfbrem (geel tot oranje, uit de bloeiende takken), ossetong (rood tot roze, uit de wortels), kaardenbol (geen verfplant, werd - gebruikt voor het opruwen of borstelen van het geweven laken), meekrap (felrood, uit de wortelstok), wede (blauw, uit de bladeren), wouw (felgeel, uit de gehele plant). Pas tegen het einde van de 19de eeuw werden verfplanten vervangen door chemische kleurstoffen.

26 Onthaalcentrum de Kazematten

Voorbij de verftuin kan je via een steile trap afdalen naar het Onthaalcentrum en Brasserie De Kazematten. - Achter de Sint-Jacobskerk liggen vijf aaneengesloten ondergrondse vestingruimtes (kazematten of souterrains). In deze ruimtes was de Krijgsbakkerij gevestigd, waar de militairen hun dagelijks rantsoen brood konden krijgen. Rond 2010 - werden de ruimtes gerestaureerd en ingericht tot Onthaal centrum De Kazematten, met een gezellige brasserie waar je streekbieren en een lekkere snack kan genieten. In het vrij toegankelijke infocentrum vind je infopanelen, een grote WWW.TOERISME-IEPER.BE maquette en presentaties (met touchscreen) over Ieper en haar vestingen. Regelmatig kan je in de Kazematten (kunst) tentoonstellingen bezoeken. Info en reserveren: Brasserie Kazematten, Bollingstraat 1, 8900 IEPER, tel: 057 46 94 62; e-mail: info@brasseriekazematten.be; open van dinsdag tot zondag, vanaf 11u tot 22u.

27 IJskelder

De ijskelder (17de eeuw) was een soort publieke diepvriezer. De diep ingegraven kelder is geïsoleerd met een dubbele baksteenmuur en aan de bovenzijde afgedekt met aarde en bomen. De kelder werd 's winters gevuld met ijsblokken uit de vestinggracht. Bovenop het ijs werd stro gelegd. Naast het bewaren van voedsel, werd ijs vooral gebruikt voor medicinale toepassingen (vb pijnstillend en ontzwellend). De ijskelder werd vooral gebruikt door de godshuizen of gasthuizen en de hospitalen. Dit monument is enkel onder gidsbegeleiding te bezoeken.

28 Het Hoornwerkpark

Langs de oostzijde van de Poternebrug en de Leopold III-laan ligt het verrassende Hoornwerkpark. Dit gevarieerde parklandschap (8 ha) werd ingericht op een helling langs de stadsrand. Onder het Spaanse bewind (halfweg 17de eeuw) werd hier een citadel ('Spaans Kasteel') gebouwd. De Franse vestingingenieur Vauban sloopte de citadel en liet er een groot hoornwerk als - voorversterking bouwen. Een deel van het hoornwerkre liëf met ondergrondse kazematten bleven er behouden.

Het park, opengesteld in 1999, werd een boeiend, natuurrijk landschap met heggen en bosjes, graasweiden en bloemrijke hooilanden, een boomgaard en poelen waar kikkers en salamanders thuis zijn. Hier kan je de koekoek horen met uitzicht op de belforttoren! Het Hoornwerkpark is niet toegankelijk voor rolstoelen.

ITALIAANSE RECEPTEN

1.PANETTONE

Wij vervolgen onze reis door Italië en komen aan in Milaan, bekend om zijn PANETTONE.

Volgens de legende is dit gebak bij toeval ontstaan. Zo zou een bakkersknecht, die haast had om op tijd bij zijn verloofde te zijn, per ongeluk een hele kist rozijnen in het brooddeeg hebben laten vallen. s' Morgens kwam zo de eerste Panettone uit de oven.

Echter, de officiële versie van het verhaal luidt dat in het jaar 1495, tijdens het kerstdiner in kasteel SFORZESCO in Milaan, LODEWIJK IL MORO, HEER VAN MILAAN, alle belangrijke personen van de stad uitnodigde voor een groot banket. Op het ogenblik van het dessert, stelde de chef-kok vast dat het dessert was aangebrand. Grote paniek!

Een jonge knecht TONI genaamd kwam met de oplossing.

Hij had voor zijn vriendin en voor het personeel van het kasteel een zoet brood gebakken met rozijnen en gekonfijte vruchten en gaf dit aan de chef-kok als vervanging voor het aangebrande dessert.

Het 'pan de Toni' (brood van Toni) kwam zo op het bord van de Heer van Milaan en zijn genodigden en allen vonden ze het heerlijk.

'IL PANETTONE' werd zo het dessert voor Kerstmis in Milaan en later gans Italië.

INGREDIENTEN :

610 gr broodmeel
18 g droge gist
1 kopje warm water ongeveer 40 graden C
10 eetlepels poedersuiker
3 eierdooiers + 1 voor afwerking
½ eetlepel zeezout
Geraspte schil van een citroen
½ eetlepel oranjebloesemwater
8 eetlepels boter (ongezouten) 115 g op kamertemperatuur
85 g rozijnen
60 g gekonfijte sinaasappelschil

BEREIDING

Eierdooiers, poedersuiker, zout, gist, citroenschil, water, oranjebloesemwater, bloem mengen.

Dan zachte boter toevoegen en 5 min kneden tot een elastisch deeg.

Maak hiervan een bal, dek af en laat 1.5 uur rijzen tot deeg is verdubbeld.

Meng dan de rozijnen en het gekonfijt fruit door het deeg, maak terug een bal van het deeg.

Deel het deeg in 2.(voor 2 broden)

Verdeel 1 deel over een tulbandvorm en laat 30 min afgedekt rijzen op een warme plaats.

Klop de laatste eidooier los met een scheutje room en borstel dit over het brood.

Bak ongeveer 35 min op 200 graden .Het brood is klaar als het een lichtbruine korst heeft.

VERVOLG VAN ITALIAANSE RECEPTEN

2. DE GESCHIEDENIS VAN DE NAPOLITAANSE PIZZA

Pizza is de culinaire trots van Napels. Hoewel de oorsprong van de pizza niet met harde feiten te bewijzen valt, gaan de Napolitanen er prat op dat de pizza in Napels is uitgevonden.

Het feit dat de Etrusken al platte broden aten die zij picea noemden en dat wij dankzij het Griekse pitta en in het Turkse pide vermoeden dat de pizza de Italiaanse versie van de zeer oude, mediterrane traditie van platte broden betreft, doet niets af aan de Napolitaanse trots.

In eerste instantie was de pizza echt armeluisvoedsel, dat eigenlijk alleen op straat werd gegeten.

Pas in 1889 werd de pizza ook een gewild gerecht in de hogere kringen, met name dankzij het bezoek van koning UMBERTO I aan Napels. De vrouw van Umberto, MARGHERITA VAN SAVOYE, was voor de gelegenheid meegekomen omdat ze graag een pizza wou eten, hetgeen in Turijn nog niet mogelijk was. De beroemde pizzabakker RAFFAELE ESPOSITO, die een kleine pizzeria in de Spaanse wijk ronde, werd ontboden op het paleis van CAPODIMONTE en mocht in de koninklijke keuken aan de slag.

Raffaele maakte drie verschillende soorten pizza: een pizza met olijfolie en kaas, een met kleine zee visjes en een met tomaat, mozzarella en gescheurde blaadjes basilicum, naar de kleuren van de Italiaanse vlag.

Koningin MARGHERITA liet zich de laatste pizza het beste smaken en RAFFAELE doopte de pizza ter ere van haar tot de pizza Margherita. In de pizzeria van RAFFAELE, die inmiddels PIZZERIA BRANDI heet, hangt nog steeds de aanbevelingsbrief die het koninklijk paar als dank voor de heerlijke pizza liet bezorgen.

DENDERMONDE EN HET ROS BEIAARD : EEN EEUWENLANGE BAND

Zondag 24 mei 2020 zou voor de Dendermondenaars hét moment van het jaar worden. Een dag waarnaar vol verlangen werd uitgekeken sinds de vorige Ommegang met het Ros 10 jaar geleden. Het corona-virus heeft daar anders over beslist en zo werd het voor gans Dendermonde naast de lockdown en de familiale bezorgdheden, naast de teloorgang van het publieke en het verenigingsleven nog extra moeilijk om te verwerken dat het feest niet kon doorgaan.

Om de frustratie over dit onheil van mij af te schrijven en ook om de leden van onze seniorenvereniging – onder wie zovelen uit Aalst en omgeving – warm te maken voor een bezoek aan de Ros Beiaardomweg volgend jaar, pleeg ik met plezier deze bijdrage over de Ommegang en zijn geschiedenis.

Waarbij ik vurig hoop dat de amper 13 km tussen de beide zustersteden op zondag 30 mei volgend jaar dan wel zal kunnen overbrugd worden en dat velen zullen komen genieten van dit uniek schouwspel dat je niet zomaar kan afdoen als “die stoet met diene pony in Deiremonne”. Want voor wie het nog niet wist... de Ommegang kreeg samen met de jaarlijkse Katuit sinds 2005 de titel van Unesco Wereld-Erfgoed.

Het verhaal rond het Ros Beiaard vindt zijn oorsprong in de sage van de Vier Heemskinderen die teruggaat tot de Karolingische Tijd. Aymon, Heer van Dendermonde en gehuwd met Adelheid, een zus van Karel de Grote, had vier kloeke zonen met name Ritsaert, Writsaert, Adelaert en Reinout. Van deze vier ridders was de laatste zo sterk dat hij elk paard dat hem door zijn vader werd aangeboden met één slag doodde. Maar toen Heer Aymon hem het door iedereen gevreesde Ros Beiaard aanbood dat in de burcht was opgesloten kon Reinout na een heroïsch gevecht ook dat paard temmen en maakte hij het tot zijn paard. Bij een ruzie aan het hof van Karel de Grote doodde Reinout na een schaakspel met als prijs het hoofd van de verliezer, de zoon van Karel de Grote met name Lodewijk de Duitser. Karel de Grote wilde zijn zoon wreken en na een wekenlange vlucht van de vier broers op de rug van het Ros Beiaard kwamen zij tenslotte aan in de burcht van Dendermonde waar zij hun treurende moeder aantroffen. Heer Aymon was intussen de gevangene van Karel de Grote en deze laatste wilde enkel vrede sluiten op voorwaarde dat het Ros Beiaard aan hem werd uitgeleverd.

Het Ros werd naar de Dendermonding gebracht en kreeg een aantal zware molenstenen aan de nek voor het in het water werd gestort. Twee keer kwam het paard terug naar zijn meester gezwommen. Maar toen Reinout het schouwspel niet langer kon aanzien en het hoofd afwendde gaf het Ros Beiaard dat voor de derde keer boven water kwam de strijd op, menende dat zijn meester hem in de steek liet en verdrong.

Rond deze legende is het hele gebeuren van de Ommegang opgebouwd. Het Dendermondse Ros Beiaard is bepaald indrukwekkend met zijn hoogte van 4,85 meter (met zijn sierpluim erbij wordt dat zelfs 5,8 meter). Het is 5,2 meter lang en precies 2 meter breed. Het weegt 800 kg zonder de 4 geharnaste Heemskinderen. Al bij al wordt dat een gewicht van meer dan 1000 kg dat door 12 “Pijnders” wordt gedragen.

Over het fraai uit eikenhout gesneden Hoofd van het Ros gaat een mooie legende. Lieven Van de Velde, een getalenteerd beeldhouwer, maar drankzuchtig en steeds op zoek naar geld, was in de gevangenis beland na een overval met geweld en werd hiervoor veroordeeld tot de strop. Hij zou terechtgesteld worden maar met de belofte dat hij een nieuw hoofd voor het Ros zou snijden tegen de eerstkomende Ommegang kon hij zich vrijkopen. En zo gebeurde. Het fraai gebeeldhouwde hoofd zou van omstreeks 1754 dateren al beweren sommigen dat het ruim een eeuw ouder zou zijn...

Opgetuigd met de rood-witte sierpluim (de kleuren van Dendermonde) en met het prachtig zadelkleed afgeboord met goud- en zilverdraad is het van een imposante schoonheid met zijn vier geharnaste Heemskinderen er bovenop en voor de Dendermondenaars een absoluut meesterwerk. Over die Vier Heemskinderen is er ook een en ander te zeggen. Je wordt dat immers niet zomaar. Om Heemskind te mogen zijn dienen een aantal voorwaarden te worden vervuld. Om te beginnen moet het gaan om vier opeenvolgende broers, geboren in Dendermonde waarbij ook de ouders en bij voorkeur ook de grootouders van Dendermonde afkomstig moeten zijn. De jongens moeten tussen 7 en 21 jaar zijn en op het moment van de Ommegang ook in de stad wonen. Het is een grote eer om Heemskind te zijn en in een Dendermonds gezin waarin al drie opeenvolgende jongens zijn geboren daar gaan de ouders zonder twijfel voor een vierde...

Tot op heden was er bij elke Ommegang geen gebrek aan te verkiezen Heemskinderen.

Maar het moge dan een grote eer zijn om het Ros te mogen berijden, er dient heel wat fysiek ongemak te worden overwonnen. Voor een knaap op het twee meter brede Ros zitten is een grote belasting voor benen, bekken, liezen en onderrug. Een maandenlange training en behandelingen bij de kinesitherapeut zijn daarvoor onontbeerlijk. Trouwens onze collega Piet Bombay weet daar alles van want hij had de eer om in 1952 een van de Heemskinderen te zijn.

Zonder de Pijnders zou er evenwel geen Ommegang zijn. Het Ros wordt gedragen door 12 "pijnders". Destijds waren dat de dokwerkers die op de Oude Vest de schepen moesten laden en lossen. Het pijndersambacht had het voorrecht het Ros te dragen en dat werd altijd geërfd van vader op zoon. Daarnaast stelde men strenge eisen om lid te worden van het gilde en ook nu nog dienen nieuwe kandidaat-pijnders een proeve af te leggen van hun kunde en kracht. Deze proeve wordt ook heden ten dage nog altijd afgelegd en draagt al eeuwen de naam "de wildeman lopen". De betrokkenen worden hiervoor halfnaakt ingesmeerd met pek of stroop en daarna in pluimen gerold. Vervolgens worden ze "als wildemannen" door hun gezellen door de stad gejaagd in veelal winterse omstandigheden (tussen Vastenavond en Witte Donderdag). Ook dit jaar mochten enkele stoere bonken op die manier toetreden tot het Pijndersgilde. Deze gilde telt momenteel zo'n 60 leden waaronder drie groepen van twaalf dragers en enkele reserve dragers worden gekozen voor de Ommegang met het Paard.

De taak om het Ros te dragen is zeer zwaar. De Pijnders zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van het Ros en de Heemskinderen maar moeten ook de bewegingen van het Paard gesynchroniseerd uitvoeren waarbij het tempo, de draaibewegingen het buigen en steigeren heel nauwkeurig moeten worden uitgevoerd. Van buitenaf doet de gildedeken dat en binnenin bepaalt de ploegleider de cadans en geeft de bevelen om te manoeuvreren. Daarbij zijn de lasten niet altijd gelijk verdeeld. Zo gaan bij het steigeren de Pijnders vooraan het Paard heffen terwijl de dragers achteraan door de knieën moeten. Naast de dragers zijn er ook nog de 4 schragendragers die de schragen zetten bij elk oponthoud van het Ros. Verder 2 ladderdraggers waarmee de Heemskinderen het Ros op- en afstijgen. Ook zeer belangrijk... de 2 zuipdraggers die onderweg het Ros en zijn dragers van drank voorzien. Voor het Paard loopt de nar "Kalleke Step" die het Paard aan het leidsel houdt en daarbij danst op de muziek van de "Vedelaar" en de Ros Beiaardharmonie die het Paard volgt.

In de Hymne van het Ros Beiaard die dateert uit de 17e eeuw, verwijst de eerste strofe al direct naar de eeuwenlange rivaliteit tussen Dendermonde en Aalst.

't Ros Beyaert doet zyn ronde
In de Stadt van Dendermonde;
Die van Aalst die syn zoo quaet,
Omdat hier 't Ros Beyaert gaet.

De Vier Aymonskinderen jent,
Met blancken sweirde in d'handt;
Ziet ze rijden,
't Zijn de schoonste van ons landt!

Deze rivaliteit zou ontstaan zijn rond 1195 omdat de Heer van Dendermonde té hoge tolrechten op de Dender zou hebben opgelegd. De Aalstenaars gingen klagen bij de Graaf van Vlaanderen en kregen gelijk. Zo ontstond een reeks plagerijen, spotliedjes en gingen de steden elkaar spotnamen geven. "Ajuinefretters" en "Kopvleesfretters" zijn de meest bekende koosnaampjes wederzijds. Logischerwijze is het Dendermondse Ros een doorn in het oog van de Aalstenaars. Zij vinden het maar een pathetisch schouwspel en begrijpen niet dat er zoveel ophef wordt gemaakt over "een paard dat één keer om de zoveel tijd op basketsloefen rondloopt en daarbij heel wat volk tot tranen toe beroert.." Zij vinden hun "Ros Balatum" dat dan nog elk jaar met Karnaval door de straten trekt veel mooier en het rijdt dan nog op wieltjes... Deze vete tussen de beide zustersteden wordt aan beide zijden tot de dag van vandaag levendig gehouden waarbij het steeds om vriendschappelijke plagerijen en ludieke acties gaat.

De Ommegang is eigenlijk ontstaan, zoals bijna overal in onze contreien, uit half-religieuze, half-profane processies einde 14e eeuw. In de stadsrekeningen van 1463 is er voor het eerst sprake van "kosten gemaectt voor het optuigen van het voeyl (kleed) en voor het maecken van de zaels (zadels) voor de vier hemskinderen". Door de eeuwen heen werden daar attributen aan toegevoegd en sommige daarvan zijn ook nu nog te zien in de jaarlijkse Middeleeuwse Reuzenommegang op het feest van Katuit telkens de laatste donderdag van augustus.

Periodes van bloei en neergang waren er door de eeuwen heen. Van de processies van 1454 tot 1568 weten we dat steeds meer en meer profane elementen doordrongen. Echter onder invloed van de contrareformatie werden die weer afgevoerd. Een nieuwe bloeiperiode begon onder het bestuur van de aartshertogen Albrecht en Isabella eind 16e begin 17e eeuw. In de tweede helft volgde dan weer een aftakeling na de pestepidemie die in de streek uitbrak in 1667. Hoogtepunten in de 19e eeuw waren de jaren 1807, 1823 en 1850 met bezoek van Koning Leopold I, 1878 met de inhuldiging van het standbeeld van Pater De Smet, de Grote Zwartrok, 1888 bij het bezoek van Sir Polydore De Keyser, Lord Mayor van Londen en geboren Dendermondenaar en tenslotte 1894 bij de inhuldiging van de nieuwe Scheldebrug.

In de voorbij eeuw werd het Ros op 9 juli 1914 nog in triomf rondgedragen en niemand kon toen bevroeden dat een maand later Dendermonde door het Duitse leger bijna volledig in de as zou worden gelegd. Het trauma was nog heel levendig en de heropbouw amper gestart toen in 1930 in het kader van het Belgisch Eeuwfeest er weer een Ommegang zou plaatsvinden. Het moest een luisterrijk gebeuren worden en alle nijveraars uit de streek droegen hiertoe hun steentje bij om het Ros (miraculeus ontsnapt aan de brandstichting) in een gans nieuw kleed en met een nieuwe vederbos door de straten te laten paraderen.

Het duurde 22 jaar tot 1952 – het jaar van het gezin Bombay met Piet – vooraleer de Dendermondenaars weer hun Ros konden bejubelen. In 1958, het jaar van de Wereldtentoonstelling in Brussel kreeg de stad Dendermonde van het organisatiecomité van de Expo de som van 800.000 Belgische frank om een nieuwe Ommegang te organiseren. Daar moest niet lang over nagedacht worden en de gebroeders Leybaert (onder wie Emiel, die later de onvolprezen drummer van de New Orleans Jeggpap Jazz Band zou worden en beroemd tot in New Orleans zelf) mochten het harnas aantrekken.

In 1975 was de aanleg van de nieuwe Dendermonding en de fusie met St-Gillis en Appels de aanleiding voor het van stal halen na 17 jaar van het Ros en dus hoogdringend in het oog van de rechtgeaarde Dendermondenaar. Met 2000 figuranten en 250 paarden uit alle hoeken van Europa werd het een nooit gezien spektakel. Voor de eerste keer werd een heuse "Ros Beiaardharmonie" samengesteld uit de talrijke muziekkorpsen uit Dendermonde en deelgemeenten.

In het Ros Beiaardhandvest dat in 1987 werd opgesteld werd bepaald dat vanaf 1990 het Ros om de 10 jaar zou buiten komen zonder te wachten op een dominant feit in de lokale of nationale context. Hoe dan ook werd 2000 het jaar waarin – naast het feit dat 500 jaar geleden Keizer Karel het levenslicht zag – ook de rijke geschiedenis en folklore van Dendermonde nog eens extra in beeld gebracht. Vooral de Blijde Inkomst in Dendermonde van Albrecht en Isabella in 1600 kreeg een prominente plaats in het gebeuren. Tevens werd hulde gebracht aan het paard en aan het Belgisch Trekpaard in het bijzonder. Alle praalwagens en rollende decors werden getrokken door vier- of zesspannen van deze edele dieren.

Het tweede deel van de Ommegang, met niet minder dan tien gloednieuwe taferelen, kwam de sage van het Ros Beiaard dan weer aan bod met verder de traditionele attributen als Het Rad van Avontuur, 't Schipke, de Walvis, de Kemel, 't Klein Peerd, de Vendeliërs, de Knaptanden (de schrik van klein tot groot), de gildereuzen, de Buskruitschutters, de Hellebaardiërs, de Ros Beiaardharmonie,, de Vedelaar, Kalleke Step, en de Pijnders met het fiere Ros als hoogtepunt. Het werd een Ommegang die het uiterste vergde van Pijnders en Heemskinderen. Het was bitter koud en er stond een stormachtige wind die het de eerste uren van de stoet onmogelijk maakte voor de kinderen om het paard te berijden. Gelukkig toonden de weergoden mededogen en een voorzichtig waterzonnetje en de hevige wind die wat ging liggen volstonde om de Grote Markt in vuur en vlam te zetten. Alle ellende was op slag vergeten en het Ros werkte zijn bestorming van de vier hoeken van de Markt en tenslotte zijn doorbraak door het vuur op een geweldige manier af. De verschrikkelijke weersomstandigheden, de vastberadenheid van figuranten, acteurs én publiek om de Ommegang te laten doorgaan én slagen zullen voor altijd een mijlpaal blijven in de rijke geschiedenis van "Ons Peirt".

De Ommegang van 2010 werd dan weer een mix van traditie en vernieuwing. Ik citeer hier uit de toenmalige perscommentaren : "Meer dan 100.000 toeschouwers genieten met volle teugen van een wervende Ommegang. Twaalf nieuwe wagens, bevolkt door figuranten die hun rol met veel precisie uitvoeren, worden omringd door dansgroepen, harmonieën en spectaculair straattheater. Opzwepende muziek, prachtige choreografie, vuurspuwers, steltenlopers, ganzen, paarden, schapen en valken. Het is een totaalspektakel. De gildereuzen Indiaan, Mars en Goliath dansen op de opzwepende tonen van "Ons Banier". De massa zindert. Zij zijn de voorbode, de opwarmers voor het absolute hoogtepunt. Het Ros Beiaard danst groots en elegant, steigert als een ontembare hengst om dan de Markt op te draven. Een onvergetelijk schouwspel. Na drie vergeefse pogingen breekt het Ros dwars door het vuurpeloton en breekt uit. Het publiek wordt gek."

Als het Paard enkele uren later aan de Hollandse Kazerne aankomt om op stal te gaan blijft het steigeren en dansen tot groot jolijt van de talrijk opgedaagde Dendermondenaars. Het schudt heftig neen met het hoofd maar dan komt het moment waarop menig Dendermondenaar een traantje laat in de wetenschap dat zijn Paard voor tien jaar op stal gaat en "wie weet, denkt menig oudere toeschouwer, ben ik er de volgende keer wel nog bij?..." Een prachtig vuurwerk besluit dé hoogdag van Dendermonde.

En dan wordt het uitkijken naar de eerstvolgende "Katuit" waarin de gildereuzen en hun dragers en tal van attributen die in de voorbije Ommegang te zien waren ook van de partij zullen zijn. Elke "Katuit" vormt een tussenschakel in de opbouw naar de volgende Ommegang. Als die dan dit jaar niet kon doorgaan om de gekende reden dan is dit een bijkomend virus dat zich in het lijf van ieder rechtgeaard Dendermondenaar heeft genesteld en waarvoor het Peirt zelve het enige werkzame vaccin is. Op 30 mei moet dat werkzame vaccin er zijn anders weet niemand zich nog raad in de Ros Beiaardstad.

Harry

UIT DE OUDE DOOS

Toen heb ik van dit stukje genoten. Bij het herlezen was dit niet anders. Daarom nog eens deze pennenvrucht van onze onvolprezen A. Juin
Harry

De kogel is door de kerk. Het fotoalbum, waarvan al zo lang sprake was en waar niemand meer aan dacht, is op de markt. Een bewijs te meer dat je nooit mag wanhopen.

Ter verduidelijking nog dit: iemand is op het idee gekomen om in de loop van het voor onze Zetel historische jaar 1977 een brochure uit te geven met de foto van alle personeelsleden. Op zichzelf is het een magnifiek initiatief, erg origineel en vanzelfsprekend draagt het onze algehele goedkeuring weg. Alleen zijn er enkele randbemerkingen te formuleren naar aanleiding van het verschijnen van deze overigens zeer verzorgde uitgave. Onze voorzitter noemt in de inleiding het jaar 1977 een mijlpaal in de geschiedenis van Zetel Aalst en daarmee rechtvaardigt hij deze actie. Met vaderlijke gewettigde trots. De directieleden, op dezelfde pagina, blaken van gezondheid en hier zijn wij gelukkig om, maar te zien aan hun gelaatsuitdrukking moet er rond het ogenblik van de opname een "goeie" verteld geweest zijn. Van verschillende zijden werden geruchten opgevangen dat het personeel hen meer "zo" zou willen zien.

Op de volgende bladzijden staan de ernstige mensen, de hoofdprocuratiehouders, de procuratiehouders en de regionale directeurs. Zij kijken in de toekomst: peinzend, argwanend, ironisch – feitelijk moeilijk definieerbaar. Eén zaak is zeker, hun ernst is onze waarborg. Daarna volgt het groot peloton en dit is wel een studie waard. Spijtig genoeg dringt de tijd, goedkoop excuus, doch deze keer is het waar.

Het is begrijpelijk dat in het bestek van enkele regels geen degelijke uitspraak kan geformuleerd worden over de uitbeelding van ruim 750 koppen. Hebt u reeds dergelijke serie voor ogen gehad? Het lijkt wel een postzegelverzameling koppen van Jut met intellectuele en andere blikken. Er zijn bepaalde dames die het op de verleidelijke toer gooien. Wij vinden sterke gelijkenissen met beroemde en beruchte personaliteiten om van geen terroristenorganisaties te spreken en bepaalde foto's hebben een "wanted for crime" imago uit de cowboyfilms.

En toch nemen wij aan dat elk individu zich langs zijn beste zijde heeft laten zien. Dat is wel een vorm van bedrog, maar in feite niet zo erg. Het is zo menselijk. Maar als je dan vaststelt dat ondanks die lichte verdoezeling van de waarheid, want dat is het, het gezelschap zo heterogeen en bizar overkomt dan wordt dat op zijn minst bedenkelijk. De meeste gelaatsuitdrukkingen zijn niet al te gelukkig. Hier en daar fleurt een zure glimlach de min of meer melancholische expressie. Vreemd eigenlijk dat wij die fameuze slogan van destijds " – hij werkt in..., hij is gelukkig –" niet kunnen onderschrijven. Teken des tijds misschien.

Een algemene reactie is: ik sta niet goed op de foto. Dit was ook mijn eigen reactie en daar komt dan een vrouwelijke collega zeggen dat ik er op sta gelijk ik ben. Versta je de nuance? Op dat ogenblik heb ik begrepen dat niet iedereen in de wolken is met een publiek verspreide foto waar de aftakeling der jaren niet weggewerkt werd. Vandaar ook, bij de meesten die allerindividueelste expressie van de allerindividueelste emotie op de gezichten. Een goede raad echter aan de gedesillusioneerden: denk zoals ik, over 20 jaar zullen we kunnen zeggen dat wij er destijds nog goed uit zagen en dat is ook een troost.

A.Juin

BESTUURSVERKIEZINGEN - OPROEP AAN DE LEDEN

Zoals voorzien in ons huishoudelijk reglement, worden op de herfstlunch bestuursverkiezingen gehouden. Volgende bestuursleden zijn uittreedbaar en herkiesbaar :

Orpha VAN DEN EEDEN, Monique FRANCOIS en Marcel GOEMAN

Momenteel zijn er nog geen nieuwe kandidaten.

Een stevig team van energieke bestuursleden staat garant voor de verdere bloei van onze club en heeft reeds in vele opzichten zijn waarde bewezen. Wij doen daarom ook een warme oproep tot onze leden om onze ploeg bestuursleden te komen versterken, om de taakverdeling evenwichtig te houden, en zeker ook om nieuwe ideeën in te brengen.

Wij doen dan ook een oproep tot jonge senioren, man of vrouw, die bereid zijn met andere collega's-bestuursleden zich in te zetten voor de organisatie en werking van onze club, ten dienste van haar leden.

Kandidaturen, eventueel ook die van de uittredende leden, worden schriftelijk of per e-mail gestuurd aan onze voorzitter ten laatste tegen 05 oktober eerstkomend.

Ook vrijwilligers, niet-bestuursleden, kunnen desgevallend voor sommige activiteiten hun medewerking verlenen en zich melden bij één van onze bestuursleden.

Ingevolge het coronavirus kan en mag de herfstlunch in 2020 niet doorgaan. Daardoor worden de verkiezingen uitzonderlijk verschoven naar onze nieuwjaars-lunch van volgend jaar.

Mocht eventueel door corona de nieuwjaarslunch ook nog niet kunnen/mogen doorgaan worden de verkiezingen verplaatst naar de eerstvolgende mogelijke datum en blijven de uittreedbare bestuursleden inmiddels hun functie uitoefenen.

INHOUD

1. Foto Cover : standbeeld Johan Strauss (groepsreis Wenen)
2. Nieuws van de voorzitter
3. Personalia
4. Merits & Benefits
Tussenkost begroefniskosten
5. Dendermonds woordenboek
- 6-7. In 2020
8. Train world : Delvaux
- 9 -14. Ieperse vestingen
15. Italiaanse recepten
16. Vervolg italiaanse recepten
- 17 - 20. Dendermonde en het Ros Beiaard
21. Uit de oude doos
22. Bestuursverkiezingen
Inhoud - Colofon
23. Enkele foto's van groepsreis Wenen 2019
24. Herfstgroeten

COLOFON

Dit clubblad verschijnt driemaandelijks en wordt aangeboden aan de leden van Seniorenvereniging BNP Paribas Fortis Aalst.

Secretariaat

Marcel Goeman
Heuvel 89B
9320 Erembodegem
Telefoon : 053/789649
E-mail : marcel.goeman@skynet.be

Website : www.seniorenverenigingaalst.be

Bankrekeningnummer :
BE09 2930 0045 6157
Seniorenvereniging BNP Paribas Fortis Aalst
Bic code : GEBABEBB

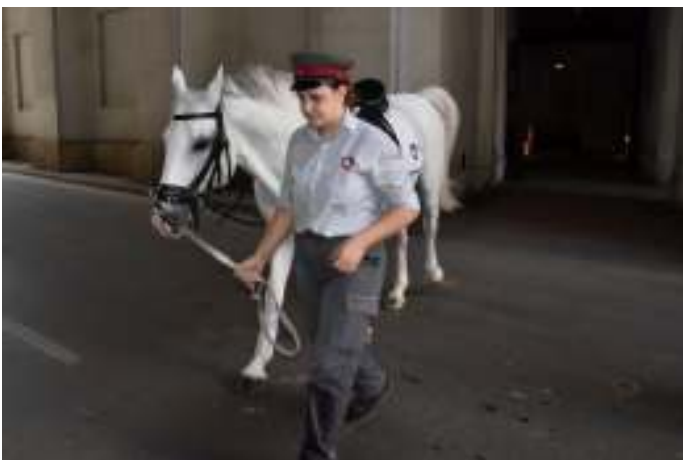
MELK

MELK ABDIJKERK

HOFBURG

WEENSE RIJSCHOOL

GRAVEN KEIZER FRANZ-JOSEPH & SISI

SCHLOSS SCHONBRUNN

Retouradres:
Marcel Goeman
Heuvel 89B
9320 Erembodegem

Driemaandelijks tijdschrift P809044
Afgiftekantoor 9550 HERZELE
26ste jaargang - Nummer 104 - 4dekwartaal 2020

KLEURRIJKE HERFSTGROETEN VANWEGE HET BESTUUR

AGNES, HARRY, HUGO, JOHAN, MAGGY, MARCEL, MARITTA, MONIQUE EN ORPHA

